

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Նայի Ժամիկ Բեռն»ի
Յունիսթ 29ի խմբագրականը

Երբ անցնում է չորս տարի Մանուկի
ուսմանը և երբ լուրերը յանկարծ
երկրորդական կարեւորութիւն միայն
առաջանում են իրենց կողմից հետաքրքրու-
թիւն չարկեցողութիւն, այսու հանգրձն
ընտանեացու կամ յետազոտութեան
չէին այն գործունէութիւնները և շար-
ժանութիւնը, որոնք վերապահ պիտի
առաջնորդէին Շահյի պիտի վրայ
կայողութեան երկար առնել ի վեր
սպասուած լուծումը: Քանի որ
վարկեցողութեան թէ մի՞ գտնէ Մ. Անի-
ուսական ուսերուն: Սկզբնական
և ազդեցութիւնը գէշ ըլլալ հակասա-
մարտ համար Ռուսաց պատրաստակա-
նութեան վրայ: Որովհետեւ քանակ մը,
որ քանի մը հազար քիլոմէթր իր հայ-
րենիքէն հեռի կը գործէ, և ամէն բան,
զիւնուոր և իրեզլէն, հեռուէն կը սպասէ,
քանակամարտ կը զգածուի, եթէ վար-
կեան վարկեան չհասնի այդ պէտե-
սերը, և ընդմիջում յառաջ գալ կա-
նոնաւոր առաջնութիւնը մէջ — ըլլան
զիւնուորական առաջնութիւնը, ըլլան
ուսմանութիւնը և զինքը: Ռուս պահեստի
զիւնուորը միշտ պիտի զգարուած
զանտի այս միջոցն առաջին հրահրին
վրայ զինքը առնելով Մ. Անի մեկնե-
լու, և ո. և զիւստութիւն իր ճամբ-
արուն վրայ կը դիտարարեն իսկոյն
Քուրաթիքի իր կայողութիւնը Մ. Անի-
ւորքէն մէջ: Չիւնուորականութիւնը կար-
ժանութիւն չափ զիւնուոր չէ Ռուսիոյ մէջ,
որովհետեւ հարկ է հեռուէր սահման-
ներէն մեծ կ'զգործներու մէջ հաւաքել
հազարաւոր ռուս պահեստիները, որոնք
սակայն միջոցն որ իրենց ընտանեակն
զործերը կարգի կ'անտի դնեն, քանակն
է թէ ժամանակ կ'անցնի ծայրագործ-
ութեանց մարտնչութիւնը ռուս պա-
հեստիները մեծաւանդ իրենց կարգա-
դրելով անհրաժեշտ գործերը ունին,
առնելով տալիք, զինքը առնելով տալիք
Ներկայ Պատերազմին պէս մեծ
նշանակութիւն ունեցող պատերազմի
մը առնելով երկրորդ պատերազմի
է մասնակցել պատերազմական բոլոր
պէտքերուն: Հողագործութիւնը, ծա-
րաւարարութեան, վաճառականութիւնը
և Սեղանաւորութիւնը, ամէնքն ալ
իրենց բաժինը պէտք է ունենան
Դիւնական արտադրութիւնները և առեւ-
տրական շահերը, որոնք անպատճառ
ո. և է ձեռով ուղղակի կալ տնտէրգործի
Պատերազմին պիտի մտնային, ռուս
կայսրութեան ամէն մասերէն Բանակին
մէջ կը թափին: Տարակոյս չկայ թէ
այս պատճառաւ զաւառէ զաւառ
հետեւեալ զգալի կ'ըլլայ արտադրու-
թեանց պակասութիւնը: Պատերազմ-
ութիւն ի գէն կոտորելով երկրորդ արտա-
դրութիւնները՝ Չիւնուորականութիւնը
գործունէութիւնը քանակամարտ կը
կարգաւորուի: Չարտարարութեան
բաղկապատիւ ճիւղերը, որոնցմէ մեծ
մասամբ կ'առնուի ռուս պատերազմին
շարժանականութիւնը: Պարկեան երրորդ
նշանակութիւն պատրաստութիւնները,
զինքն, ուսմանութիւնը, քանակն
մեծն տեսել իրենց նշանները և առա-
կաներուն հայրապետը, պահանջող
ուսերէնները, ինչպէս նաեւ երկրորդ
զիւնուորականութիւնը անհրաժեշտ
իրենց նշանները՝ հազարապետութիւնները
արագ արագ գործելու համար Պարկե-
անութիւն երկրորդութիւն վրայ, վերջա-
պէս ուրիշ շատ մը բաներու մասակա-
րարութիւնը — այս բոլոր պատրաստ-
ութիւնները անհրաժեշտ զարմանք մը
կը պահանջեն այս պահու Ռուսիայէն,
յառաջ վարկու համար Պատերազմը
ժառանգելով, Լեզմիւնութիւն պակասը
լրացնելու համար առ նուազն վեց
շաբաթ նոր գործ, նոր տշխատութիւն
պէտք է տանան: Բեթերպարութիւն
Սպայակոյտը:

Պատերազմը արդէն նոր ապարդ-
է մը մէջ մտած է: Թեւ Յունիսթ
25 թիւով Քուրաթիքի ծանուցած
յարձակողականը ալ թիւին վրայ տա-
կանին նշանակալից հանգամանքի մը
չէ հասալ, բայց ամէն կերպով յայտնի
է թէ յառաջիկայ շաբթու. Շահյի վե-
րայ զնուական բանի մը կը սպասուի:
Հիմա տարակոյս չկայ թէ Օսման
զուտ պիտի զարէ ռուսական անպատ-
րաստութիւնէն հարաւոր տալով հա-
մար:

Այս մէջ քանի որեւէ Շահյի
ծառնական բանակին վերին հրաժա-
տարութեան արտադրութեան տակ
պիտի մտնեն ո՞չ միայն թիւք Արթու-
րի պաշարման խոշոր թիւանութիւնը
մէջ կարեւոր մասը, այլ և իսկի աւ-
բող զնուական ալ զբեթի: Ծառնական
այս օգնական գունդերուն Շահյի վրայ
երեւումը յանկարծ կը փոխ թուական
հաւասարակշռութիւնը: Ե. ժամանակ մը
Օսմանի կուտայ ամենամեծ առաւե-
լութիւնը, որուն միջոցն հիմա կ'ընար
յուսալ: Այս պարագան, որով իր չա-

րեւորութիւնը կը կորսնցնէ Քուր-
աթիքին ամէն որ հասած զինուորա-
կան առաջումը, կը կարողացնէ ան-
տարակոյս Օսման անպակաս յարձա-
կողականի սկսիլ: Կլիմայական հան-
գամանքները ներկուն պէս:

Քուրաթիքի կորսնցնելու հուսա-
կան յարձակողականի մը նպատակաւոր
վարկեանը, Քանի որ Բորթ Արթուրի
անկողութիւն անմէջպէս ետքը յարձա-
կան չհետեւրկեց, երբ Օսման Շահյի
վրայ առ նուազն 50,000 հոգի պա-
կան ունէր Քուրաթիքիէն: Հիմա
հակի զորքերուն ժամանակուն վերջ
ալ աւելի դժուարացաւ խնդիրը, և
իր յարձակման հաւանական անյախ-
զութիւնը Պատերազմին համար Ռու-
սաց անհակմանով արկածալից գործ մը
պիտի ըլլայ և ձախող վերջաւորու-
թիւն մը:

Վերջին օրերուն կռիւները երկուս-
տեք տեղի ունեցան Սիմիսիքի-Լիւսա-
ոյնի ճամբուն մէջ, Հունիսթի վրայ:
Այս գետը ճարտական ձախ (արեւ-
մտեան) թեւին ծայրը կը կապուի Հի-
մալի որ ստանալ է, ըսել է որ այդ
թեւը բաց կը մնայ, Նոյն ճամբուն
վրայ, Հունիսթի արեւելեան ափին
Վ. Սիմիսիքու պահեստիներուն հա-
մար համարակութեան յարմար վայրն
է, և ճարտական ձախ թեւին ապա-
հովութեան մէջ մասն է որ չըլլալայ
կէտերովը: Այս մէջ քանի կէտերուն
դէմ ահա ուղղուեցան ռուսական վեր-
ջին յարձակութիւնները: Ծառնուցը, ո-
րոնք այդ մասերուն մէջ բաղձաթիւ-
նէն, ռուսական առաւելադիր զո-
րութիւնը հանգչող պատրաստութեան
Սիմիսիքու ճայռելով: Բայց ռուսական
յարձակողականը ամէնքն ալ ինչն շա-
ցաւ: Արդէն Ռուսը իրենց իսկ յայ-
տարարութեան բաղձաթիւ կորուստ-
ներ ունեցան առանց յաջողութեան զար-
ւել Սիմիսիքուն, որուն հիմա հետեւ-
եալ կը մտնան բաղձա ճարտա-
կան նոր գունդեր:

Այսպիսի կռիւներ յառաջապահա-
կան կռիւներու դասակարգութեան կը
պատկանին: Քուրաթիքի ընդհա-
նուոր մէջ յարձակման ծրագիրը ցոյց
չեն տար, ամէնքն թերեւս ուրիշ բան
չէ եթէ ոչ Նոյնիսթի միջոցով ձեռ-
նարկութիւն մը, ինչպէս եղաւ Միջն-
այրի իսլամականութեան ապստամբու-
թիւնը, որուն վախճանը գիտենք թէ
ինչ եղաւ:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՌՈՒՍԵՒԱՍԵՐԿԵԱՆ

ՍԱՄԱՅԱԳՐԵՐՈՒ ՓՈՒՄԱՎԱՊԻՒՒՆԸ
ԶԻՆԱԿԱՆ ԶԷԶՈՒԹԻՒՅԵԱՆ ՎՐԱՅ

Ամերիկեան կառավարութիւնը հրա-
տարակցեց ռուս դեսպան Քաշիւնի կողմ-
էն և ամերիկեան օրուագին, զորոնց
Պատերազմին միջեւ փոխանցուած
գրութիւնները՝ Չիւնուորականութիւնը
գործունէութեան նպատակները արդե-
րուած չէլուցողութեան հակառակ տար-
նելով: Միջոցն վրայ, Միջնայ կողմ
առաջին ծանուցալից վրայ կ'ընենք թէ
Բեթերի ամերիկեան դեսպանին կողմէ
Չիւնու կառավարութեան հաղորդակե-
ցաւ թէ Միջոցն նշանակներուն կա-
ռավարութիւնը կը ցալի որ Չիւնու
անու չէլուցողութեան հակառակ կը վար-
ուի ինչպէս կ'ընէ Ռուսիոյ:

Չիւնու կառավարութիւնը հան-
գիտարարակց յայտարարեց թէ ինք
միշտ խիտ չէլուցողութիւն պահած է
կողմ Քաշիւնի պատասխանեց թէ Չի-
նուստան միշտ այդպիսի խուսափողա-
կան պատասխաններ տուած է: Իր կա-
ռավարութեան կողմէ կը յայտարարե-
թէ Չիւնուստան չէլուցողութիւնը միա-
կողմանի է, ինչպէս ժառանգ. թէ
Ռուսիա կարգ մը իրողութիւնները մեծ
հաստատող թէ Չիւնուստան հակառակ
վարկեան է չէլուցողութեան, թէ Բեթերի
օտար դեսպաններն ալ կ'ընան համա-
զու՝ գործունէ, եթէ խնդիր մտքը ճը-
նութիւն կատարին: Ռուսիոյ մէջ բե-
րած օրինակներէն մին է ռուս ամա-
տանաւ «Քլիթիքի»ի գործը, թէ ինչ-
պէս ժառանգ մարդով աշխարհի պար-
կեան պատճառեց այդ մարտնչարձ Չի-
նուի նաւահանգիստէն անհետացելով
չիւնական իշխանութեանը ալքերն տակ:
Կողմ Քաշիւնի իր պատասխանին մէջ կը
շարունակէ: — «Ամբող Ներպա-
մ Միջոցն նշանակները ալ գտնեցին
ժառանգ կողմէ այս անհրաժեշտ քառա-
րութեան վրայ: Ռուսի Ռուսիա չի
կ'ընար պարտաւելի ըլլալ: Երբ այսօր
կը բողոքէ թէ Չիւնուստան ժառանգ
հակառակ և Ռուսիոյ չանքունը դէմ
կը գործէ»:

Արտաքին գործոց նախարար Մի-
շէն պատասխանեց թէ ժամանակը չէ
անդրադառնալ առ խնդիրն վրայ թէ
Ներպա-մ Միջոցն նշանակները բա-
րեկամ զանուած չեն իրողութիւնը սկիզբն
ի վեր, այս խնդիրը կ'ընայ շատ առաջ
տանի միջոցները: Միջոցն թէ միշտ աշ-
խատած են որ Չիւնու չէլուցողութիւնը
անվթար պահուի, և միջազգային խա-

ղաղութիւնը անվանող մնայ: Ոչ ոք
ժառանգ իրաւունք տուաւ երբ Չի-
նուստանով մարտնչուը զրաւեց,
բայց նախկին պատճառ մը չէ որ Ռու-
սիա փութկաւորութիւն ցոյց տայ և Չի-
նու չէլուցողութիւնը բնաւարուի: Այս
պատճառաւ է որ երբ «Անգլոս» ռուս
արտադրութիւնը Շահյի պատասխանեց,
իսկոյն խնդրեցաւ Չիւնուստանէն որ
չէլուցողութիւնը յարգել տայ Ռուսիոյ, և
թող չտայ որ պատերազմական վիճակի
մէջ «Անգլոս» նաւահանգիստ մտնէ:

Չիւնուստան իր նոր մէջ Շիւրաթ-
րակաւոր բացէ ի բաց կը հերքէ Ռու-
սերուն այն ամբաստանութիւնը թէ
ժառանգ չիւնական կողմէ մը կը գործածէ
պատերազմական նպատակներ համար:
Չիւնու չիւնուստան մէջ ժառանգի հետեւ
մը անգամ անհետած չէ: Կ'ընէ թէ
սկսել է որ ժառանգի սպաններ կը գոր-
նուին Չիւնու բանակին մէջ, զիւնու-
րական զարդոցներուն մէջ միայն ճա-
րտնչի մարդիկներ կան, որոնք արդէն
այդ պաշտոնը պատերազմէն առաջ ալ
կը կատարէին, եւ հիմակ ալ ճաւաչ չեն
մաս աղբի պատերազմին Գալով «Բե-
թերի» ռուս մարտնչական զէպքին
անոր անհետացումը մ'ընան անկողն-
կալ էր և արագ որ չիւնական իշխա-
նութիւնը ժամանակ չունեցան ճար-
նական այդ արարքը արգելելու, և
հետեւեալ չիւնական իշխանութիւնը
չեն կ'ընար պատասխանատու համար-
ուիլ ատոր համար, ժառանգական բանա-
կան մէջ Քաշիւնի կողմէ գործածու-
թեան մասին չիւնական կառավարու-
թիւնը կը կրկնէ, որ եթէ իրօք այդ-
պիսի բան մըն ալ կայ, Քաշիւնիները
իրեն առանձին անհատներ կը գործեն,
քանի որ այս պահու Չիւնուստան չի
կ'ընար իր ճանը լսելի ընել առաջմ-
վայրին վրայ, որ Ռուսիոյն ձեռքը կը
գտնուի, թէ Ռուսիա Մանուկի մէջ
ոտքը գրած չըլլար: Քաշիւնիները
դիւրաւ կը զսպուէին, թո՛ղ որ այս
պատերազմին ալ չէր ըլլար, Գալով այն
արտաստանութեան թէ չանգլիսի չի-
նական նաւահանգիստէն ժառանգ ռազ-
մակները կը դրուէին, չիւնական Մա-
նուցալից կը յայտարարէ թէ մաս-
նաւոր հանգային ընկերութիւն մը
պատերազմին առաջ ճարտնչի վաճա-
րականներու հետ կ'ընած պայմանու-
ղութեան համաձայն խառն մտազ-
դեկներ է ժառանգ, ինչ որ պատերազ-
մական արդիւնաւ զանաւորներուն չի
վերաբերի:

Ի վերջոյ չիւնական կառավարու-
թիւնը կը վստահեցնէ Տեղութիւնները
թէ պատերազմին սկիզբէն ուղիղ ըն-
թացք մը բնուած է, որուն մէջ պիտի
յարաւելէ և որուն անկեղծութիւնը
պէտք է ճանչնալ ա՛րող աշխարհ:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎՐԱՅ

ԲԱՆԱԾՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Մանուկի Ռուսական Բանակէն
դարձող զուգորդացի պայ զնաւագիւ-
Մաշու նոր քանախառնութիւն մը ընելով
սպաններուն զուգորդութեան մը մէջ ի
մէջ այդքն հետեւեալը ըսաւ: — Պատե-
րակցին սկիզբը ռուս զնաւագիւն մը
ընա իրեն: «Ճարտնչի մեզի համար
նշանակութիւն չունին: Պատեաններ
թէ ո՛րքան յուսով իրենց խնդիր պիտի
անխնայ»: Սրբ 1904ի սկիզբը հրա-
տարեցաւ ռուսական բանակը համա-
խառնարկութիւնը կը ցալի որ Չիւնու
անու չէլուցողութեան հակառակ կը վար-
ուի ինչպէս կ'ընէ Ռուսիոյ:

Չիւնու կառավարութիւնը հան-
գիտարարակց յայտարարեց թէ ինք
միշտ խիտ չէլուցողութիւն պահած է
կողմ Քաշիւնի պատասխանեց թէ Չի-
նուստան միշտ այդպիսի խուսափողա-
կան պատասխաններ տուած է: Իր կա-
ռավարութեան կողմէ կը յայտարարե-
թէ Չիւնուստան չէլուցողութիւնը միա-
կողմանի է, ինչպէս ժառանգ. թէ
Ռուսիա կարգ մը իրողութիւնները մեծ
հաստատող թէ Չիւնուստան հակառակ
վարկեան է չէլուցողութեան, թէ Բեթերի
օտար դեսպաններն ալ կ'ընան համա-
զու՝ գործունէ, եթէ խնդիր մտքը ճը-
նութիւն կատարին: Ռուսիոյ մէջ բե-
րած օրինակներէն մին է ռուս ամա-
տանաւ «Քլիթիքի»ի գործը, թէ ինչ-
պէս ժառանգ մարդով աշխարհի պար-
կեան պատճառեց այդ մարտնչարձ Չի-
նուի նաւահանգիստէն անհետացելով
չիւնական իշխանութեանը ալքերն տակ:
Կողմ Քաշիւնի իր պատասխանին մէջ կը
շարունակէ: — «Ամբող Ներպա-
մ Միջոցն նշանակները ալ գտնեցին
ժառանգ կողմէ այս անհրաժեշտ քառա-
րութեան վրայ: Ռուսի Ռուսիա չի
կ'ընար պարտաւելի ըլլալ: Երբ այսօր
կը բողոքէ թէ Չիւնուստան ժառանգ
հակառակ և Ռուսիոյ չանքունը դէմ
կը գործէ»:

ՇԼԻ ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ

Բոլոր անգլիացի վաներուն ջրե-
նութիւնը աւարտեցան: Յունիսթի
կը լսեց զամենը, որոնք գրեթէ միա-
բերան հաստատեցին թէ Ռուսը անի-
րաւ էր իրենց յարձակումին մէջ, թէ
անգլիական ձկնորսաւանդներուն մէջ ո՞չ
ճարտնչի կար: Եւ ոչ ուսմանութիւնը:
Այսուհետեւ պիտի լսուին ռուս վի-
նորը ուսման միջին և ճարտաւոր
նաւագիւն Քաշու:

ՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ԶԿԱՍԱՄԱՐՏԸ

Ամերիկեան թղթակիցները կը հե-
ռադիոյ թէ Շահյի վրայ ճարտար

կողմ կ'ընէ սկիզբն է վճակման սա-
կանի ճակատագրութիւն մը Մուշակ-
զաւաճա համար, որուն պատրաս-
տուած էին երկար առնել ի վեր երկու
պատերազմիները: Կռիւր սկսաւ ճա-
րտնական ձիւթիւն վրայ, որովհետեւ
Քուրաթիքին իր զաւանթի գործունէ-
ներուն միջոցաւ իմացանք իր թէ ճա-
րտնչի կարեւոր շարժում մը կ'ընեն իր
մէջ թեւին սպանաւոր համար: Ծա-
րանցի իրենց բոլոր գործունէութիւնները
օրեր Ռուսը մ'ընային իր կարծեմ
է վճակման ճակատագրութիւնը սկիզբ
Բուրթիլ ըլլալով չափը (Միջոցաւ
ըլլալ): Գոր Շահյի առաջին ճակատա-
մարտին վերջին պահուն ռուս զնա-
պետ Բուրթիլ յաղողած էր ռուսը:
Ռուսը իրենց բոլոր գործունէութիւնները
աշխատէ մը շարժում էր որ յայտնի կը
ցուցնէին թէ ժառանգի մ'ընէ կողմէ
յարձակուելու մտադրութիւն ունին, և
իրաւունք Օսման վարկաբորտի ժառան-
ցի խորամանկութեանը առնել կարգա-
դրութիւնը ըրած որ Ռուսիոյն այդ
կասկածը վառ պահուելու, և մերթ ընդ
մերթ ցնդել ատեն: Քիւրեւան մու-
թիւ Միւսապա Քուրեյն ուղղութիւններ
Բիւրասի արձակելու համար: Քուրեյն
ուսման այդ արարքը արգելելու, և
հետեւեալ չիւնական իշխանութիւնը
չեն կ'ընար պատասխանատու համար-
ուիլ ատոր համար, ժառանգական բանա-
կան մէջ Քաշիւնի կողմէ գործածու-
թեան մասին չիւնական կառավարու-
թիւնը կը կրկնէ, որ եթէ իրօք այդ-
պիսի բան մըն ալ կայ, Քաշիւնիները
իրեն առանձին անհատներ կը գործեն,
քանի որ այս պահու Չիւնուստան չի
կ'ընար իր ճանը լսելի ընել առաջմ-
վայրին վրայ, որ Ռուսիոյն ձեռքը կը
գտնուի, թէ Ռուսիա Մանուկի մէջ
ոտքը գրած չըլլար: Քաշիւնիները
դիւրաւ կը զսպուէին, թո՛ղ որ այս
պատերազմին ալ չէր ըլլար, Գալով այն
արտաստանութեան թէ չանգլիսի չի-
նական նաւահանգիստէն ժառանգ ռազ-
մակները կը դրուէին, չիւնական Մա-
նուցալից կը յայտարարէ թէ մաս-
նաւոր հանգային ընկերութիւն մը
պատերազմին առաջ ճարտնչի վաճա-
րականներու հետ կ'ընած պայմանու-
ղութեան համաձայն խառն մտազ-
դեկներ է ժառանգ, ինչ որ պատերազ-
մական արդիւնաւ զանաւորներուն չի
վերաբերի:

ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒԻ ԶՄԱՐԿԻ ԴԻՍԿԱԼԸ

Ռուս գրեթե զորավար Սթեփան
վրայ գովեցողով չեն խառնել յայտնու-
թեան, և միջախառնութեան կը յայտարարեն
թէ Բորթ Արթուրի պատրաստութեան
ընդ զինուոր հանգրգանջ գորավոր
Փոստարկութեան իրաւ է: Շահյի մէջ
ալ ռուս սպաններ յայտարարեցին թէ
կ'ընեն իրենց քաշիւնի վրայ Ռուսիոյն ան-
հատները որ զորավար Սթեփանի
գործին էր: Անոնց մեծագոյն ժառանգ
կ'ընեն թէ պատրաստութեան ճիւղարտ
դիւրացնող գորավար Սթեփանի էր:

Ծառնչի մասնակցութեան կողմէ
կարծիք յայտնուած է վստահութեան
թէ կարելի պիտի ըլլայ Բորթ Արթուրի
մուշակ ընկողմուած թողու ռուսական
արտադրութիւնը շուրթի երեսը հանել:
Նորոգել և վերադնել: առ առաւել
իրաւունքներին համար 200,000 անգլ.
սովի ծախք ընելով: Բայց Վիլիստա-
բոյնի և «Պաշտան»ի շուրթի երեսը
հանուցան յոյս չկայ:

ԶՐԱՆԱՐԻՆԵՐՈՒ ՏՐԱԳԻՐ

Երբ Նոյնի ծառնչի գրաւոր
մը կորսնցողին, Բեթերի նաւային
մեծ խորհուրդ մը փութկապէս իր աշ-
խատութիւնները եւ որոնք որ նաւա-
յին պատերազմներուն համար վճա-
կան զննք խոշոր զրահարուն է, և
կառավարութիւնը հիմա այս որոշման
համեմատ պիտի գործէ: Իւրաքանչիւր
զրահարուն մէջ պիտի գտնուէին չորս
խոշոր թիւանքով իւրաքանչիւր 12
ինչէլ տրամազով, և առաւել 12
թիւանքով 10 ինչէլ տրամազով: Այս
ծանր պատրաստութեան տաղկան
համար, զրահարուն մը մեծութիւնը առ
նուազն 18.500 թիւս ըլլալու է: Եւ
ծանր պատրաստութիւնները հարկ
այսուհոյ մարտնչականութեան ձգտե-
սկան է առաջ, որովհետեւ յայտնաւոր
նաւաւ զայն առաւել մ'ընային ինչե-
րաւ համար: Ամերիկայի և Անգլիոյ
նաւային իշխանութիւնները Բորթի
թիւանք

Ֆր.ի կը ծախւէր: Մարտիկա
գոյն անսակը կը ղրկէր և
ամէն ան անջնակարգ լաճողն

զիւրի մէջ, իւր ան արդէն քայալոր
ուած է Ս. Ռամիրէզ, իբր խուսքե-
րան ռենցած արտաքին յաջողու-
թիւններուն համար, Գաթազի զգնելը-
բաաստիներուն լաւագին առիթ մը,
զոր պիտի փութան անուշտ վայելի-

Սոյն խոսքը վաղը գիւեր չգիշ
 ներկայացուցիւ որ պիտի օտարէ Գասը
 գիւերի սէլ, ուր եւ արդէն ընթացիւ
 ուսած է Մ. Ռափիէզ, իր խոթեր-
 ուն ունեցած արտակարգ յաջողու-
 թիւններուն համար, Գառաքիւնի զը-
 րօսասէրներուն լաւէջ փ առիթ մը,
 զոր պիտի փութան անուշաւ վաշտիկ

